

ЕКСПРЕСИВНІСТЬ РОЗМОВНОГО СТИЛЮ КИТАЙСЬКОГО ДИСКУРСУ НА ПРИКЛАДІ МУЗИЧНИХ ТЕЛЕШОУ

Соколова Анастасія Русланівна, студентка IV курсу (групи ФКБ-2-18-4.0д.), спеціальності «Філологія» Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Науковий керівник: І.В. Семеніст, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов та перекладу Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

У статті здійснений розбір експресивних одиниць розмовного стилю китайського дискурсу на прикладі музичних телешоу.

Ключові слова: медіадискурс, експресивність, емоційно забарвлена лексика, китайські музичні телешоу

Актуальність та доцільність дослідження. Телевізійний дискурс – це взірць мовлення народу. Дослідження медіадискурсу стають предметом багатьох наукових робіт на предмет використаних мовних одиниць, як відображення ідентичності мовця. Ця тема актуальна, оскільки постає питання помилкової інтерпретації експресивності.

Мета статті: проаналізувати експресивні засоби використані мовцями і учасниками китайського теледискурсу, визначити їх націленість в рамках діалогової ситуації.

Аналіз останніх публікацій. Аналіз медіадискурсу завжди був актуальним як для лінгвістів, так і для журналістів. Попри розвиток медіакомунікації, аналіз медіадискурсу почав зливатись з лінгвістичним аналізом достатньо пізно. На початку 2000-х років ван Дейк почав використовувати аналіз вмісту новин та дискурс-стратегії для вирішення окреслення соціальних проблем та пов'язані з ним когнітивні аспекти. Комплексний аналіз медіадискурсу відображений в роботах закордонних лінгвістів: А. Белла, Т. ван Дейка, Т. Добросклонської, А. Дюранта, Є. Кожемякіна, Д. Крістала, М. Макарова, П. Паршина, А. Полонського, Г. Солганіка, М. Талбот, Дж. Річардсона, Д. Таннен, Р. Фаулера, Н. Феерклафа.

Серед вітчизняних учених важливим доробком для медіадискурсивних досліджень стали наукові роботи лінгвістів А. Григораш, С. Єрмоленко, М. Жовтобрюха, Л. Кудрявцевої, О. Маковея, О. Мацько, Л. Пархонюк, О. Пономаріва, А. Приходька, К. Серажим, О. Сербенської, Л. Ставицької, І. Тирон та інших.

Експресивність і оцінка завжди були важливим компонентом структури мови і дослідження мисленнєво-комунікативної діяльності мовця розкривають емоційно забарвлені елементи мовлення. Проблемою диференціації «експресивності» і «оцінки» займались І. В. Арнольд, Н. Д. Арутюнова, О. С. Ахманова, С. В. Гладько та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теледискурс – це міждисциплінарна категорія, яка виражена за допомогою деяких мовних та візуальних знаків. Поєднання вербального і візуального разом створюють складну комплексну систему відображення соціального простору, який створюється за допомогою учасників дискурсу (Фролов, 2004). Учасниками дискурсу виступають глядачі в залі, глядачі телеекранів, учасники знімального процесу (ведучий, запрошені гості, режисер, сценарист). Теледискурс слугує відображенням семіотичної структури взаємодії вербального і візуального в соціальній ситуації і має на меті передати інформацію та здійснити вплив (Фролов, 2004). Крім того, при створенні медіадискурсу учасники стають творцями дискурсу і впливають на його виникнення і зміни (Kim Christian Schrøder, *Media Discourse Analysis*, 2007).

Експресивність – сукупність семантико-стилістичних ознак одиниці мови, які забезпечують її здатність виступати в комунікативному акті для суб'єктивного вираження ставлення до змісту чи адресату промови (*Лингвистический энциклопедический словарь*, 1990: 685). Деякі науковці визначають експресивність, як один із засобів посилення виразності, репрезентативності, збільшення впливової сили сказаного (Балли, 1955). Експресивність слугує способом навмисного вираження ставлення, оцінки і емоції, аби якомога ефективніше досягти цілі висловлення.

Проблема інтерпретації експресивних одиниць полягає у їх комплексності, оскільки експресивні одиниці мовлення – це результат логічної та емоційно-психічної діяльності людини (Лук'янова, 2009: 211). Логічна оцінка експресивності належить до денотативного значення, а емоційна оцінка належить до конотативного значення. І хоча емоційно забарвлена лексика передає пряме значення, однак робить акцент на емоційності і передачі суб'єктивної думки мовця, на тлі цього може виникати ускладнення інтерпретації.

На прикладі медіадискурсу в умовах музичного шоу ми розглянемо експресивні висловлювання учасників. Теледискурс музичних шоу – це діалоговий тип дискурсу для якого притаманне наповнення емоційною і експресивною лексикою. Емоційність і експресивність можуть мати як позитивний, так і негативний відтінок, подеколи виражене ставлення не можна оцінити лише в рамках позитивізму чи негативізму. Китайський медіадискурс переповнений оцінкою, порівняннями, гумором, що вказує на високий рівень експресивності. На прикладі шоу «Божественний голос 2», «Хто найвеличніший співак» ми розглянемо приклади китайської експресивності. Варто зауважити, що теледискурс лежить в рамках візуалізації так само як і в рамках вербального, тому наведені нижче приклади лише частково розкривають питання.

Найбільш поширена експресивність в китайському медіадискурсі лежить в рамках похвали та критики, серед найбільш часто вживаних висловів можна зустріти: «很厉害哦!» (hěn lìhài ó!) – «Це приголомшливо!» Значення слова 厉害 лежать в рамках денотативних значень: **нестерпний, суворий, жорстокий, безжальний, звірський, затятий, лихий** (<https://bkrs.info/>); і конотативних значень: **крутий, сильний** (<https://bkrs.info/>). Таким чином, ми можемо помилково інтерпретувати сказаний вираз, який негативна характеристика людини, однак в рамках шоу цей вислів часто зустрічається для оцінки гарного виступу, з акцентом на здібності. Експресивність вислову підкріплюється прислівником 很 (hěn) або 太 (tài), а також вигуком 哦 (ó). Вислів, як цілісна

комплексна система виражає позитивну оцінку на лексичному та синтаксичному рівнях. Фраза «两位新时代也太帅了» (liǎng wèi xīn shídài yě tài shuàile) – «Ви двоє, нове покоління, дуже гарні». 帅 – **керувати; приклад, зразок; полководець, маршал** (<https://bkrs.info/>), денотативне значення виражає керівника або вірець, однак цей вираз передає оцінку мовця стосовно зовнішнього вигляду учасників шоу. 帅 також носить значення **гарний, привабливий (про чоловіка); видний; солідний, статний; мужній** (<https://bkrs.info/>). Помилкова інтерпретація може відбуватись через сприймання конкретного лексичного значення, як денотативного. Однак емоційність забарвлює вираз і наділяє його конотативним значенням.

Окрім часто вживаної експресивності, теледискурс наповнений і нестандартними виразами, наприклад «可以说是嗲一点点» (kěyǐ shuō shì diē yī diǎndiǎn) – «(голос), що ми чули був трошки нудно-солодкуватим». 嗲 – **кокетство, кокетливий, сюсюкати або говорити «дитячим голосом», а також нудно-солодкувата мова** (<https://bkrs.info/>). Експресивність такої фрази не лежить в рамках позитиву та негативу, така оцінка голосу для кожного учасника дискурсу матиме своє забарвлення. У таких випадках інтерпретація вислову може бути помилковою без додаткового контексту. Оскільки цей дискурс став результатом іншого дискурсу, то відповідь можна шукати у висловах мовця, сказаних до цього: «我没有选，因为我觉得 JJ 的声音啊，那有一种让人心疼的那种那种有点可以说是嗲一点点，有那种让人听到那种忍不住爱脸的那种感觉。」 – «Я не думаю що це голос Джейджея, бо він (голос) здатен розчулити людське серце, можна відчути, що голос який ми чули був трошки нудно-солодкуватим. Вас наче неминуче вабить до співця.» Ключовими для нас стають вирази «让人心疼的» (ràng rén xīnténg de) та «让人听到那种忍不住爱脸的» (ràng rén tīng dào nà zhǒng rěn bù zhù ài liǎn de), голос співця настільки нудно-солодкуватий, що здатен розчулити людське серце і привабити слухача до співця. Таким чином, можна зробити висновок, що експресивність вищезазначеного вислову має позитивну оцінку.

Китайська експресивність часто звертається до порівняння, аби повноцінно передати почуття і оцінку мовця, наприклад: «她的声音非常的醇厚, 哪怕是合唱, 她的声音也很容易被认出来。」 (tā de shēngyīn fēicháng de chún hòu, nǎ pà shì héchàng, tā de shēngyīn yě hěn róngyì bèi rèn) – «Її голос настільки насичений і чистий, що його можна впізнати навіть у хорі» **醇厚 – добрий, люб’язний; сердечність, увага** (<https://bkrs.info/>). Окрім цього лексична одиниця **醇厚** виражає **чистий та насичений (про смак); витриманий та густий (про вино); міцний (про чай)** (<https://bkrs.info/>). У такому випадку експресивність щодо голосу описана порівнянням голосу із властивостями смаку або рідин. Інтерпретація цієї експресивності не підлягає конкретиці, однак ми можемо розпізнати позитивну оцінку мовця, оскільки таким чином підкреслюється і виражається унікальність голосу серед усіх інших.

Експресивність часто пов’язана з вигуками, для китайської мови не буде винятком використання вигуків для підкреслення емоції. Попри те, що вигуки служать лише в контексті ситуації і набувають значення також лише в контексті дискурсу, вони безумовно використовуються мовцями для передачі експресивності. «哇哇哇哇哇哇, 这位我我我也是非常欣赏» (wāwāwāwā wā wā wa, zhè wèi wǒ wǒ wǒ yě shì fēicháng xīnshǎng) – «Вау, вау, вау, цією людиною я дуже захоплююсь». Вигуки в китайській мові служать, як інструмент передачі почуттів. **哇** зазвичай передає **вигук, захоплення, екстаз, збудження, запал, завзяття та захват**. Однак в цьому випадку через надзвичайну емоційність мовець використав вигук сім разів, щоб остаточно передати своє захоплення.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Медійний дискурс, як сукупність візуального і вербального служить простором для реалізації експресивності мовця стосовно учасників дискурсу або ситуації. Експресивність завжди має на меті вираження емоції та оцінки, однак інтерпретація експресивності мовця може бути помилковою, приблизно або

точною. Денотативне значення лексичних одиниць мовлення належить до логічної інтерпретації, а конотативне до емоційної інтерпретації. Подеколи оцінка мовця лежить поза можливостями інтерпретувати експресивність, тоді потрібно звертатись до додаткових джерел. Спираючись на вищезазначені приклади медіадискурсу експресивність виражена через конотативне лексичне значення мовних одиниць. Окрім цього експресивність виражена через порівняння та використання вигуків. Всі експресивні одиниці знаходяться в рамках лексичних та синтаксичних конструкцій, які забарвлюють мову, роблять її яскравою та насиченою, впливовою. Експресивні засоби посилюють емоційне вираження мовця і більш якісно передають оцінку та почуття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фролов М.Е. Телевизионный дискурс информационно–аналитических программ: автореф. дис. ... канд. филол. наук. 10.01.10. Тверь, 2004. 20 с.
2. Kim Christian Schröder, *Media Discourse Analysis: Researching Cultural Meanings from Inception to Reception*, 2007. P. 80–99.
3. Лингвистический энциклопедический словарь. Под ред. В.Н. Ярцева. Москва: Советская энциклопедия, 1990. С. 685.
4. Балли Ш. *Общая лингвистика и вопросы французского языка*. Москва, 1955. 416 с.
5. Лук'янова Н.А. Дискусійні елементи інтерпретації експресивності як категорії лексикології, 2009. С. 211.
6. Електронний ресурс. URL: <https://bkrs.info/>.
7. Турчак. О.М. Експресія та Експресивність як складові функціональної характеристики okazіоналізмів (на матеріалі преси кінця ХХ ст.). 2015. С. 164.
8. Авраменко Б.В., Оськіна Н.О. Інтонаційне оформлення різних типів висловлювань у китайській та англійській мовах. С. 9